

[Steen.]

bestemmelse ikke betyder, at det i fremtiden vil være vanskeligere for en person udenfor partierne at opnå valg til rigsdagen, end det er efter de gældende regler. Vi har ikke kunnet tiltræde de krav, der her stilles til det parti, som søger at få andel i tillægsmandaterne. Den højtærede minister siger i sin fremsættelsestale i den forbindelse, at man har på et vist tidspunkt — og det kan jeg forøvrigt bekræfte — været inde på tanken om at fastsætte en 4 pct.-regel, og det vil jo stort set sige, at man skal have ca. 85 000 stemmer for at få andel i tillægsmandater, men, fortsætter ministeren, efter diskussion i og udenfor valglovskommissionen har man opgivet det. Jeg tror ikke, at jeg gør nogen uret eller tager fejl, når jeg siger, at det var vist mest diskussionen udenfor, der virkede, og det var også den, det ærede medlem hr. Kristen Amby vendte sig mest imod, men nu er den forladt, og så kan jeg også forlade den. Så meget mere grund er der til at beskæftige sig med det, der er kommet i stedet, det, de 3 partier derefter har truffet aftale om, og jeg vil straks sige, at det på mig virker som en noget kompliceret 3 pct.s regel. De foreslåede betingelser er, at man skal have opnået et kredsmandat, og jeg vil nok sige, at det var en noget optimistisk fremstilling, det ærede medlem hr. Kristen Amby gav af, hvor let det var. Det næste er, at man indenfor hvert af de 3 områder, jyllandsområdet, øernes område og hovedstadsområdet, skal opnå et stemmetal, der svarer til gennemsnitstallet for et kredsmandat i det pågældende område. Her beder jeg bemærket, at det er indenfor hvert af de 3 områder; det er altså i alle 3 områder og ikke som hidtil i det ene af de 3 områder. Det er den store vanskelighed. Kunne vi slippe over det, var der ikke så langt imellem os.

Når vi har taget afstand fra denne bestemmelse, så har vi gjort det, fordi vi anser en så betydelig skærpelse af den nugældende regel for at være sagligt urimelig og politisk uforstandig. Vi anser den nugældende bestemmelse for i det væsentlige at opfylde rimelighedens krav. Jeg advarede i indledningen til de bemærkninger, jeg her gør, imod at indføre bestemmelser, der kunne frygtes at blive en belastning for grundloven. Det frygter jeg alvorligt at denne bestemmelse vil blive, hvis

man virkelig beslutter sig til at opretholde den. Det har undret mig en del, at den højtærede indenrigsminister, der med så stor dygtighed, så stor smidighed og så stor forhandlingsevne har ledet valglovskommissionens arbejde og forhandlinger med det resultat, at der opnåedes enighed om så at sige alle valglovens bestemmelser, ligesom ikke synes at have forstået dette. Jeg har søgt at finde en forklaring herpå, og det er muligt, at der findes noget af en forklaring i nogle udtalelser, den højtærede minister kom med i fremsættelsestalen. Jeg beder igen om tilladelse til et meget kort citat. Det står spalte 2066. Den højtærede minister siger her:

„Spørgsmålet er, hvorledes man skal tilgodese de to afgørende hensyn: for det første at skabe en ligelig repræsentation for de forskellige anskuelser, for det andet at sikre, at der kan fremgå en regeringsduelig rigsdag af valgene.“

Jeg tror, at det her er gået den højtærede minister, som det i tidens løb er gået mange mennesker, at når man tager et forkert udgangspunkt, kommer man også til et forkert resultat. Den højtærede minister har stillet sig opgaven på den måde, at her var to problemer, der skulle løses: for det første at sikre en ligelig repræsentation på rigsdagen i forhold til de forskellige anskuelser i befolkningen og dernæst at sørge for, at der blev en regeringsduelig rigsdag ud af det. Jeg vil gerne sige til den højtærede indenrigsminister, hvori hans fejlbedømmelse i denne forbindelse består. Han har opstillet to hensyn, og det er lige nøjagtigt det ene for meget. Det første hensyn: gennem en valglov at tilvejebringe en ligelig repræsentation for de forskellige anskuelser, det er lige nøjagtigt, hvad det drejer sig om med hensyn til valgloven, dette og intet andet og intet mere. Det næste: at tilvejebringe en regeringsduelig rigsdag — ja, den højtærede minister må undskylde mig, at jeg siger det rentud: det sorterer slet ikke under den højtærede ministers ressort, det sorterer slet ikke under hans arbejdsområde. Det er et forhold; som hører under et helt andet forum. Det er en af de få ting, rigsdagen ikke skal klare. Det skal ikke og det kan slet ikke klares på valgloven. Der er eet bestemt sted, det skal klares, og det er af den danske vælgerbefolkning på den almindelige valgrets valgdag. Det er det, vi